

van de munteenheden der Lid-Staten samenhangende monetaire factoren.

4. De instellingen van de Gemeenschap moeten ervoor zorgen mogelijke tegenstrijdigheden tussen de afzonderlijke doelstellingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid te verzoeken en, in voorkomend geval, aan deze of gene ervan tijdelijk voorrang verlenen overeenkomstig de eis van de economische gegevens of omstandigheden met het oog waarop zij hun besluiten nemen.

In de zaak 29/77

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 van het EEG-Verdrag van de Tribunal d'instance te Lille, in het aldaar aanhangig geding tussen

SA ROQUETTE FRÈRES, gevestigd te Lestrem (Pas-de-Calais)

en

FRANSE STAAT — DOUANE — te Lille

om een prejudiciële beslissing inzake de uitlegging van artikel 1 van verordening (EEG) 974/71 van de Raad van 12 mei 1971 betreffende bepaalde conjunctuurpolitieke maatregelen welke naar aanleiding van de tijdelijke verruiming van de fluctuatiemarges van de valuta's van sommige Lid-Staten dienen te worden genomen in de landbouwsector (PB L 106 van 1971, blz. 1) en de rechtsgeldigheid van verordening (EEG) 652/76 van de Commissie van 24 maart 1976, houdende wijziging van de monetaire compenserende bedragen naar aanleiding van de ontwikkeling van de wisselkoersen van de Franse frank (PB L 79 van 1976, blz. 4)

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: H. Kutscher, president, M. Sørensen en G. Bosco, kamerpresidenten, A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keefe en A. Touffait, rechters,

advocaat-generaal: J.-P. Warner
griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

Ten aanzien van de feiten

Overwegende dat de feiten, het procesverloop en de schriftelijke opmerkingen gemaakt krachtens artikel 20 van het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, kunnen worden samengevat als volgt:

I — Feiten en schriftelijke procesvoering

Nadat in maart 1976 door de Franse regering was besloten dat de frank de door de Europese valuta's gevormde „slang” zou verlaten, heeft de Commissie op 24 maart 1976 verordening 652/76 vastgesteld, waarbij met ingang van 25 maart 1976 voor het handelsverkeer van Frankrijk met Lid-Staten of derde landen monetaire compenserende bedragen in het leven zijn geroepen.

Aan verzoekster in het hoofdeding, die zich in hoofdzaak toelegt op de vervaardiging van zetmeelhoudende produkten op basis van maïs en haar productie goeddeels exporteert, werden over deze exporten, die naar tot de frankzone behorende landen daaronder begrepen, sedert 25 maart 1976 compenserende bedragen te betalen opgelegd.

De invoering van compenserende bedragen bij verordening 652/76 onrechtmatig en in strijd met artikel 39 van het Verdrag achtende, stelde verzoekster in het hoofdeding beroep in bij de Tribunal d'instance te Lille met vordering dat last zou worden gegeven tot beëindiging van bedoelde heffing en terugbetaling der door de douane ingevorderde bedragen.

Genoemde rechterlijke instantie heeft gemeend dat er ten deze een aantal vra-

gen rijzen inzake de uitlegging van het gemeenschapsrecht en bij uitspraak van 4 februari 1977 het geding geschorst en overeenkomstig artikel 177 van het EEG-Verdrag aan het Hof de navolgende prejudiciële vragen gesteld:

1. Houdt artikel 1, derde alinea, van verordening 974/71 van de Raad van 12 mei 1971 ter zake van de instelling of handhaving van monetaire compenserende bedragen voor de Commissie
 - a) de verplichting in te wijzen op het gevaar van verstoringen in de handel;
 - b) en/of, bij ontbreken van zodanig gevaar, een verbod in tot vaststelling van compenserende bedragen?
2. Waarin dienen deze verstoringen te bestaan?
3. Dient het gevaar voor verstoringen te worden afgemeten naar de basisprodukten (bedoeld in artikel 1, lid 2, sub a) of naar de betrokken verwerkte produkten bedoeld in artikel 1, lid 2, sub b van verordening 974/71)?
4. Zijn verordening nr. 652/76 van de Commissie van 24 maart 1976 en de daarop gevolgde verordeningen in verband met de basisverordeningen als geldig te beschouwen, voorzover daarbij monetaire compenserende bedragen zijn ingesteld voor maïs (10.05 B) en voor de in artikel 1, lid 2, sub b, van verordening 974/71 bedoelde produkten die ervan afhankelijk zijn, welke bedragen gelijk zijn aan de invloed van de monetaire maatregelen op de prijzen van de basisprodukten en slechts met een forfaitair bedrag worden verlaagd, ongeacht of deze globale maatregel strikt noodzakelijk is?
5. Is de instelling en toepassing van monetaire compenserende bedragen bij verordening 652/76 van de Comis-

sie en de latere teksten in overeenstemming met artikel 39 EEG-Verdrag, waar deze bedragen, ingesteld om te voorkomen dat veranderingen op korte termijn van de wisselkoersen rechtstreeks doorwerken in de landbouwprizen in nationale valuta, volgens de Commissie (voorstel voor verordening van 5 november 1976) een verstoring effect voor de eenheid van de gemeenschappelijke markt en een vervalsing van de mededinging teweegbrengen en volgens Roquette tot een verlaging van het reëel inkomen van de Franse landbouwers leiden?

De uitspraak van de Tribunal d'instance is op 1 maart 1977 bij het Hof ingekomen.

Het Hof heeft op rapport van de rechter-rapporteur en de advocaat-generaal gehoord, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

II — Samenvatting van de schriftelijke opmerkingen, bij het Hof ingediend krachtens artikel 20 van het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de EEG

Verzoekster in het hoofdgeding stelt allereerst vast dat in verordening 652/76 nergens met zoveel woorden wordt gerefereerd aan verstoringen van het handelsverkeer in landbouwprodukten, terwijl volgens artikel 1, derde alinea, van verordening 974/71 van de bevoegdheid tot heffing of toekenning van compenserende bedragen slechts gebruik kan worden gemaakt voor zover de toepassing van nationale monetaire maatregelen tot zulke verstoringen zou leiden.

Het Hof heeft trouwens in de zaken 43/72 (Merkur, Jurispr. 1973, blz. 1055) en 74/74 (CNTA, Jurispr. 1975, blz. 533) aan dit beginsel herinnerd.

In de maïssector is het nimmer tot interventies gekomen: de normale marktprijs

van dit — naar Europees niveau gemeten deficitaire — produkt ligt duidelijk boven de interventieprijs.

De koers-ontwikkeling van de Franse frank heeft voor het handelsverkeer in de litigieuze produkten tot generlei verstoring geleid. De Commissie heeft zelf erkend dat juist van de handhaving der compenserende bedragen een verstoring effect is uitgegaan (vgl. ontwerpverordening PB C 274 van 1976, blz. 3).

Het invoeren van compenserende bedragen bij verordening 652/76 is in strijd met artikel 39, lid 1, b, van het Verdrag, voor zover het daardoor de Franse landbouwer, wiens produktiekosten stijgen naarmate de positie van de frank zwakker wordt, onmogelijk wordt gemaakt die kostenstijging in de verkoopprijs van zijn produkt, maïs, door te berekenen.

Ten slotte laten de koersschommelingen van de Franse frank de relaties met tot de frankzone behorende landen kennelijk ongemoeid.

Verzoekster in het hoofdgeding licht de „ongerijmde” consequenties van zulk een regeling toe aan de hand van een tabel die leert dat maïs uit een derde land in Duitsland minder kost dan in Nederland en veel minder dan in Frankrijk.

De *Commissie* wijst er allereerst op dat het begrip „verstoring” in feite ten grondslag ligt aan alle gedachtengangen gewijd aan het stelsel der monetaire compenserende bedragen. In het eerste gedeelte van de eerste vraag gaat het er in feite om of het gevaar van verstoring door de Commissie mag worden vermoed, voor zover haar in artikel 1 van verordening 974/71 niet met zoveel woorden de verplichting wordt opgelegd om bij vaststelling van compenserende bedragen aan een verstoring van de handel in landbouwprodukten te refereren. In 's Hof's jurisprudentie wordt aan de Commissie en aan het beheerscomité een ruime mate van discretionaire bevoegdheid toegekend wanneer moet worden

uitgemaakt of er sprake is van een complexe economische situatie welke een „globale” en „forfaitaire” aanpak rechtvaardigt (vgl. voormelde zaken 43/72 en 74/74 alsook zaak 55/75, Balkan, Jurispr. 1976, blz. 19); de jurisprudentie leert ook dat het niet aangaat te verlangen dat in de redengeving bepaaldelijk wordt ingegaan op de verschillende, soms zeer talrijke en complexe feiten waarvoor de verordening bedoeld is, laat staan dat er een min of meer volledige waardering aan zou moeten worden gewijd (vgl. zaak 5/67, Beus, Jurispr. 1968, blz. 125).

Om redenen welke zowel met de noodzaak van een snelle aanpassing aan valutaschommelingen als met de praktische hanteerbaarheid van het stelsel der compenserende bedragen, verband houden behoeft de Commissie slechts rekening te houden met verstoringen welke zich ten aanzien van groepen produkten voordoen en niet met die welke ieder afzonderlijk produkt betreffen, terwijl ook niet naar het land van uitvoer behoeft te worden onderscheiden (vgl. conclusie van de advocaat-generaal Reischl in voormelde zaak 55/75).

Het in artikel 1, lid 3, van verordening 974/71 bedoelde gevaar van verstoring van de handel in landbouwprodukten is in hoofdzaak gelegen in verleggingen van het handelsverkeer. Zulke alleen door monetaire en speculatieve beweegredenen ingegeven verleggingen leiden in hoofdzaak tot een neergaande tendens op de markt van de Lid-Staat met opgewaardeerde munteenheid en — dientengevolge — tot ontregeling van het interventiemechanisme op die markt. Wat de extracommunautaire handel betreft: de invoer geschiedt via de Lid-Staat met de laagste heffingen, dat wil zeggen via de Lid-Staat met de meest gedeprecieerde munteenheid, terwijl de export plaatsvindt vanuit de Lid-Staat met de hoogste restituties, dat wil zeggen de Lid-Staat met opgewaardeerde munteenheid. Wanneer de Commissie het risico van verstoring heeft af te wegen, zal zij dan ook zowel de condities op de markt voor

de aan interventie onderworpen landbouwprodukten in haar overwegingen betrekken als monetaire factoren, met de waarde van de valuta's der Lid-Staten verband houdende.

Zodra er met betrekking tot het basisprodukt van gevaar voor verstoring kan worden gesproken, zal het zich vermoedelijk ook voordoen bij derivaten, terwijl in casu zelfs moest worden nagegaan of er ook op het niveau der substitutieprodukten (andere voedergranen en vooral ook gerst, waarvan de Franse exporten naar Duitsland, evenals die van derde landen naar Duitsland, bij gebreke van compenserende bedragen voor maïs in het nadeel waren geraakt) niet van zulk een risico mocht worden gesproken. De Commissie was dus verplicht de verstoringsrisico's globaal te beoordelen, zowel in geografische zin als op het niveau van de groepen substitutieprodukten.

Bij vaststelling van verordening 652/76 heeft de Commissie artikel 2, lid 2, van verordening 974/71 — volgens hetwelk bij vaststelling van het compenserend bedrag voor derivaten te rade wordt gegaan met de invloed die van de monetaire maatregelen op de basisprodukten uitgaat — strikt toegepast.

Verordening 652/76 vindt haar plaats binnen een stelsel — dat van verordening 974/71 — dat het Hof reeds verenigbaar heeft geacht met artikel 39 van het Verdrag (vgl. zaak 5/73). Het op 5 november 1976 door de Commissie ingediende voorstel voor een verordening van de Raad tot vaststelling van representatieve omrekeningskoersen in de landbouwsector, was gericht op een heel andere situatie dan de onderhavige: het ging er om te voorkomen dat het stelsel der compenserende bedragen zou neerkomen op het garanderen van al te grote prijsverschillen in de Lid-Staten wanneer de representatieve koersen der nationale valuta's aanzienlijk afwijken van hun waarde op de wisselmarkt. De toepassing van compenserende bedragen kan er dus slechts in hoogst uitzonderlijke omstandigheden toe leiden dat zich de concur-

rentieervalsende verschijnselen voordoen welke in de derde overweging van bedoeld voorstel zijn vermeld;

Overwegende dat verzoekster in het hoofdgeding, vertegenwoordigd door Mr. Veroone, en de Commissie van de EEG, vertegenwoordigd door haar juridisch ad-

viseur de heer Gilsdorf, als gemachtigde, bijgestaan door de heer Delmoly, ter terechtzitting van 29 juni 1977 zijn gehoord;

Overwegende dat de advocaat-generaal ter terechtzitting van 27 september 1977 zijn conclusie heeft genomen;

Ten aanzien van het recht

- 1 Overwegende dat de Tribunal d'instance te Lille in zijn op 1 maart 1977 ingekomen uitspraak van 4 februari 1977 het Hof krachtens artikel 177 van het EEG-Verdrag een aantal vragen heeft gesteld inzake de uitlegging van artikel 1 van 's Raads verordening 974/71 van 12 mei 1971 betreffende bepaalde conjunctuurpolitieke maatregelen welke naar aanleiding van de tijdelijke verruiming van de fluctuatiemarges van de valuta's van sommige Lid-Statens dienen te worden genomen in de landbouwsector (PB L 106 van 1971, blz. 1) en de rechtsgeldigheid van verordening (EEG) 652/76 van de Commissie van 24 maart 1976, houdende wijziging van de monetaire compenserende bedragen naar aanleiding van de ontwikkeling van de wisselkoersen van de Franse frank (PB L 79 van 1976, blz. 4);
- 2 dat toen de Franse regering in maart 1976 had besloten de frank te brengen buiten het stelsel krachtens hetwelk de munteenheden van bepaalde Lid-Statens naar buiten toe fluctueren des dat zij onderling bepaalde fluctuatiemarges in acht nemen (de „slang”), de Commissie voormelde verordening 652/76 heeft vastgesteld, waarbij per 25 maart 1976 monetaire compenserende bedragen zijn vastgelegd voor het handelsverkeer van Frankrijk met de Lid-Statens of derde landen;
- 3 dat de gestelde vragen zijn opgeworpen in een geding betreffende de sinds de inwerkingtreding van verordening 652/76 van verzoekster in het hoofdgeding verlangde betaling van monetaire compenserende bedragen over haar exporten van uit maïs gewonnen zetmeelhoudende produkten;
- 4 dat in de eerste plaats gevraagd wordt of artikel 1, derde alinea, van verordening 974/71 van de Raad van 12 mei 1971, wat betreft de instelling of handhaving van monetaire compenserende bedragen, voor de Commissie de verplichting inhoudt te refereren aan het gevaar van verstoringen van het

- handelsverkeer en, zo niet, een verbod tot vaststelling van compenserende bedragen;
- 5 dat voorts wordt gevraagd waarin zulke verstoringen dienen te bestaan;
 - 6 dat men voorts wenst te weten of het gevaar van verstoringen dient te worden beoordeeld op het niveau der basisprodukten (bedoeld in artikel 1, lid 2, sub a) dan wel op het niveau van de in artikel 1, lid 2, sub b, van verordening 974/71 bedoelde verwerkte produkten;
 - 7 dat vervolgens gevraagd wordt of verordening 652/76 van de Commissie van 24 maart 1976 en de daarop gevolgde verordeningen, aan de basisverordening getoetst, als rechtsgeldig zijn te beschouwen voor zover daarbij monetaire compenserende bedragen zijn ingesteld voor maïs (10.05 B) en voor de in artikel 1, lid 2, sub b, van verordening 974/71 bedoelde, van maïs afhankelijke produkten — welke bedragen gelijk zijn aan de totale invloed van de monetaire maatregelen op de prijzen van de basisprodukten en zonder meer met een forfaitair bedrag worden verlaagd, ongeacht of die globale maatregel strikt noodzakelijk is —;
 - 8 dat ten slotte wordt gevraagd of de instelling en toepassing van monetaire compenserende bedragen bij verordening 652/76 van de Commissie en de latere voorschriften in overeenstemming is met artikel 39 van het Verdrag van Rome, waar van deze bedragen, ingesteld teneinde te voorkomen dat kortlopende veranderingen van de wisselkoersen rechtstreeks zouden doorwerken in de — in nationale valuta uitgedrukte — landbouwprijzen, volgens de Commissie (voorstel-verordening van 5 november 1976) een verstorend effect uitgaat op de eenheid van de gemeenschappelijke markt en zij voorts een vervalssing van de mededinging teweegbrengen en — volgens Roquette — tot een verlaging van het werkelijk inkomen van de Franse landbouwers leiden;
 - 9 dat het er in deze vragen in hoofdzaak om gaat of verordening 652/76 van de Commissie — en de daarop gevolgde verordeningen — rechtsgeldig zijn;
 - 10 Overwegende dat volgens het regime der compenserende bedragen, zoals het is ingesteld bij artikel 1, lid 1, van verordening 974/71, gewijzigd bij 's Raads verordening 2746/72 van 19 december 1972 (PB L 291, blz. 148) en 509/73

van 22 februari 1973 (PB L 50, blz. 1), een Lid-Staat die toestaat dat de wisselkoers van zijn munteenheid de fluctuatiegrens die bij de op 12 mei 1971 geldende internationale regeling was toegelaten, in bovenwaartse of benedenwaartse richting overschrijdt, in geval van waardestijging van zijn munteenheid tot boven de fluctuatiegrens bij invoer respectievelijk uitvoer en in geval van waardedaling van zijn munteenheid tot beneden de fluctuatiegrens bij uitvoer c.q. invoer, in het handelsverkeer met de Lid-Staten en derde landen, wat de in lid 2 bedoelde produkten betreft, monetaire compenserende bedragen heft c.q. toekent;

- 11 dat lid 1 volgens de derde alinea van dit artikel 1 slechts geldt voor zover de toepassing van de aldaar bedoelde monetaire maatregelen verstoringen van de handel in landbouwprodukten zou veroorzaken;
- 12 dat het aan de Commissie staat om, op advies van de beheerscomités, het bestaan van zulk een situatie vast te stellen;
- 13 Overwegende dat de mogelijkheden dat zich in de handel in landbouwprodukten verstoringen voordoen, zo talrijk en verscheiden zijn dat het voor de Commissie moeilijk, zo niet onmogelijk ware ze in een verordening op te sommen;
- 14 dat het de Commissie dan ook vrij staat om alleen op grond van een aanmerkelijke daling van de wisselkoers van een munteenheid vast te stellen dat zich gevaar van verstoring voordoet;
- 15 dat in de overwegingen van verordening 652/76 niet met zoveel woorden wordt gerefereerd aan verstoringen welke zich zonder monetaire compenserende bedragen kunnen voordoen en slechts wordt vermeld dat „de op de wisselmarkten genoteerde koersen van de Franse frank sinds 15 maart 1976 aanmerkelijk zijn gedaald; dat derhalve is voldaan aan de voorwaarden van artikel 2, lid 1, onder b, van verordening (EEG) 974/71 voor toepassing van monetaire compenserende bedragen”;
- 16 dat met deze vaststelling kennelijk wordt gerefereerd aan de voorwaarden van artikel 1, lid 1, onder b, van bedoelde verordening en dat zij in die zin is te verstaan;

- 17 dat de Commissie weliswaar niet met zoveel woorden heeft gezegd dat er zonder monetaire compenserende bedragen verstoringen van de handel in landbouwprodukten te duchten waren geweest, doch dat aan zulk een overweging kennelijk slechts een formeel karakter had mogen worden toegekend;
- 18 dat dan ook het feit dat men zich voor de redengeving heeft bediend van de vorm ener verwijzing naar de voorwaarden, in artikel 1, lid 1, van verordening 974/71 omschreven, niet als het achterwege laten van een redengeving is te beschouwen;
- 19 Overwegende dat waar het om de beoordeling van een ingewikkelde economische situatie gaat, de Commissie en het beheerscomité ten deze over een ruime beoordelingsvrijheid beschikken;
- 20 dat de rechter zich bij de controle op de rechtmatige uitoefening van een dergelijke bevoegdheid heeft te beperken tot de vraag of er in zoverre geen sprake is van een kennelijke dwaling of misbruik van bevoegdheid dan wel of het betrokken gezagsorgaan de grenzen van zijn beoordelingsbevoegdheid niet klaarblijkelijk heeft overschreden;
- 21 Overwegende dat artikel 1, lid 3, van verordening 974/71 niet aldus mag worden verstaan dat het de Commissie verplicht om van geval tot geval, of per produkt en naargelang van het land van export, te beslissen of gevaar van verstoring aanwezig is;
- 22 dat reeds uit de bewoordingen dier bepaling blijkt dat de Commissie ten deze een globaal oordeel kan geven;
- 23 dat het met name om redenen van dwingende aard, welke samenhangen met de uitvoerbaarheid van het stelsel der compenserende bedragen, geoorloofd is om voor de beoordeling van de mogelijkheid van verstoringen in de handel in landbouwprodukten van groepen produkten uit te gaan;
- 24 Overwegende dat de verstoringen van de handel in landbouwprodukten veelal bestaan in verkeersverleggingen, zodat de Commissie bij haar afweging van het risico zowel de marktvoorwaarden in aanmerking neemt als ook met de

waarde van de munteenheden der Lid-Staten samenhangende monetaire factoren;

- 25 Overwegende dat het de Commissie vrijstaat de verstoringrisico's hetzij voor de handel in basisprodukten, hetzij voor die in basisprodukten en afgeleide produkten te beoordelen;
- 26 Overwegende dat de berekening der monetaire compenserende bedragen voor maïserverivaten is geschied met strikte inachtneming van artikel 2, lid 2, van verordening 974/71, volgens hetwelk voor de overige in artikel 1 genoemde produkten de compenserende bedragen gelijk zijn aan de invloed die de prijzen van het betrokken produkt ondergaan door de toepassing van het compenserende bedrag op de prijzen van het in lid 1 bedoelde produkt waarvan eerstgenoemde prijzen afhankelijk zijn;
- 27 dat met de ten deze genoemde forfaitaire verlaging wordt bedoeld op de vermindering met 1,50 punt, zijnde het gemiddelde der percentages opleverende het voor een gedeprecieerde munteenheid geconstateerde verschil, zoals dat in artikel 4 van verordening 557/76 van de Raad van 15 maart 1976 inzake de in de landbouwsector toe te passen wisselkoersen . . . (PB L 67, blz. 1) is vastgesteld;
- 28 dat de Commissie dan ook slechts een strikte uitvoering aan 's Raads verordeningen heeft gegeven;
- 29 Overwegende met betrekking tot de rechtsgeldigheid van de basisverordening, dat in artikel 39 van het Verdrag verscheidene doelstellingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid worden opgesomd;
- 30 dat de instellingen van de Gemeenschap bij het toewerken naar die doelstellingen voortdurend moeten zorgen mogelijke tegenstrijdigheden tussen de afzonderlijke doelstellingen te verzoenen en, in voorkomend geval, aan deze of gene ervan tijdelijk voorrang moeten verlenen overeenkomstig de eis van de economische gegevens of omstandigheden met het oog waarop zij hun besluiten nemen;

- 31 dat mocht in verordening 974/71, in verband met de ontwikkeling van de monetaire situatie, aan de belangen van de landbouwproducenten de voorrang zijn gegeven, artikel 39 niet is geschonden;
- 32 dat men een argument heeft willen ontlenu aan het voorstel van de Commissie van 5 november 1976, doch dat men in dit voorstel het gevaar voor ogen had dat aan het stelsel van de monetaire compenserende bedragen — door handhaving van niet meer als representatief te beschouwen wisselkoersen — een oneigenlijke toepassing zou worden gegeven;
- 33 dat verzoekster in het hoofdgeding niet heeft gesteld dat hiervan met betrekking tot de Franse frank destijds sprake was;
- 34 dat dit argument derhalve moet worden verworpen;
- 35 Overwegende dat blijkens het hiervoor overwogene bij onderzoek naar de gestelde vragen niet is gebleken van feiten of omstandigheden welke aan de rechtsgeldigheid van de omstreden verordening en van de daarop gevolgde verordeningen afbreuk kunnen doen;

Ten aanzien van de kosten

- 36 Overwegende dat de kosten, door de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening van haar opmerkingen bij het Hof gemaakt, niet voor vergoeding in aanmerking komen;
- 37 dat de procedure ten aanzien van partijen in het hoofdgeding als een voor de nationale rechter gerezen incident is te beschouwen zodat deze laatste over de kosten heeft te beslissen;

HET HOF VAN JUSTITIE,

uitspraak doende op de door de Tribunal d'instance te Lille bij uitspraak van 4 februari 1977 gestelde vragen, verklaart voor recht:

Bij onderzoek naar de gestelde vragen is niet gebleken van feiten of omstandigheden welke aan de rechtsgeldigheid van verorde-

ning 652/76 van de Commissie van 24 maart 1976 afbreuk kunnen doen.

Kutscher	Sørensen	Bosco	Donner	Mertens de Wilmars
Pescatore	Mackenzie Stuart	O'Keeffe	Touffait	

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op twintig oktober negentienhonderdzevenenzeventig.

De griffier

A. Van Houtte

De president

H. Kutscher

**CONCLUSIE VAN DE ADVOCaat-GENERAAL J.-P. WARNER
VAN 27 SEPTEMBER 1977 ¹**

Mijne beren,

Uw Hof heeft van deze zaak kennis te nemen krachtens een prejudicieel verzoek, gedaan door de Tribunal d'Instance te Lille.

In het aldaar gevoerde geding treedt als eiseres op de Société Anonyme Roquette Frères, die te Lille onder meer uit maïs gewonnen zetmeelhoudende produkten vervaardigt en exporteert. Het is bepaald niet de eerste keer dat zij voor dit Hof in rechte is betrokken; men zie zaak 34/74 *Roquette t. Frankrijk*, Jurispr. 1974, blz. 1217 (hierna te noemen „de eerste *Roquette* zaak”) en zaak 26/74 *Roquette t. Commissie*, Jurispr. 1976, blz. 677.

Verweerster is de Franse Staat — administratie der douane —.

Eiseres beklagt er zich over dat haar exporten van zetmeelhoudende produkten uit Frankrijk sedert 25 maart 1976 met monetaire compenserende bedragen zijn belast. Die bedragen zijn ingesteld bij verordening (EEG) 652/76 van de Commissie van 24 maart 1976. Die verordening acht zij, althans voor zover zij ten grondslag gelegd is aan de heffing van monetaire compenserende bedragen over de uitvoer van maïsderivaten uit Frankrijk, niet rechtsgeldig. Ten processe voor de Tribunal d'Instance vordert zij verklaring voor recht dat de douane niet gerechtigd was de betaling van zulke monetaire compenserende bedragen te verlangen — alsook last tot terugbetaling der uit dien hoofde door eiseres betaalde bedragen —. De douane voert, kort gezegd, tot haar verdediging aan dat zij alleen maar de nakoming heeft willen afdwin-

¹ — Vertaald uit het Engels.